

АНАЛІЗ ФЕНОТИПІВ СИСТЕМИ ГРУП КРОВІ АВ0 СЕРЕД ОСІБ, ЯКІ ПІДОЗРЮЮТЬСЯ В СКОЄННІ СТАТЕВИХ ЗЛОЧИНІВ У ХМЕЛЬНИЦЬКІЙ ОБЛАСТІ

Козицька Н. В., Ковальчук Л. Я.

Хмельницьке обласне бюро судово-медичної експертизи, м. Хмельницький, Україна

Резюме. У статті наведені дані щодо випадків сексуального насилля в Хмельницькій області, проаналізована динаміка з 2009 р. по I півріччя 2023 р. Визначена групова належність крові за системою АВ0 осіб, які підозрюються в скоєнні сексуального насильства, проведений аналіз зв'язку між групою належності крові за системою АВ0 і схильністю до цих злочинів.

Ключові слова: група крові, ізосерологічна система АВ0, сексуальне насилля, статеві злочини, підозрюваний.

Вступ. В Японії існує наука КЕТС ЕКІ Гата, якою буквально пронизаний увесь побут цього суспільства. За групою крові тут визначають риси темпераменту людини, його сумісність з іншими та здатності в роботі. У 1972 р. професор психології Фурукава Такежі виявив, що група крові впливає на характер його студентів. Зі своїх спостережень він дійшов висновку, що власники другої групи – найрозумніші, а третьої – найбільш уперті та наполегливі. У людей з однаковою групою крові виявив спільні риси характеру. Ці його експерименти стали дуже популярними. І не безпідставно: вчені в різних країнах підтверджують, що цей біологічний фактор має великий вплив на нашу особистість, характер, сумісність з іншими та майбутнє [1, 2].

Судова медицина в практиці розв'язує питання ідентифікації особи, а одним з методів ідентифікації є віднесення особи до певної групи крові.

При проведенні судово-медичних експертиз досліджуються речові докази з місця події. Залежно від злочину здійснюються певні дослідження, проте визначення групової належності крові за системою АВ0 зразків крові осіб, які причетні до злочину, проводяться завжди. Одним з розповсюджених злочинів у світі є сексуальне насильство.

Згідно з даними щодо глобальної поширеності насильства, опублікованими Всесвітньою організацією охорони здоров'я (ВООЗ), кожна третя жінка (35 %) у світі протягом свого життя піддається фізичному або сексуальному насильству з боку інтимного партнера або сексуальному насильству з боку іншої особи.

Ситуація в Україні не відрізняється від світових тенденцій.

За період з 2009 р. по I півріччя 2023 р. до Хмельницького обласного бюро судово-медичної експертизи для дослідження були направлені речові докази зі 196 випадків статевих злочинів.

Під час проведення експертиз визначалися групи крові за системою АВ0 як підозрюваних, так і потерпілих.

Мета роботи. Вивчення розподілу серологічних характеристик крові за ізосерологічною системою АВ0, дослідження закономірностей розподілу груп крові системи АВ0 серед осіб, які підозрюються в скоєнні статевих злочинів у період з 2009 по I півріччя 2023 рр. у Хмельницькій області, для визначення зв'язку між групою належності крові та схильністю до скоєння статевих злочинів.

Для досягнення мети були поставлені наступні завдання: визначити поширеність фенотипів за ізосерологічною системою АВ0 серед підозрюваних; провести порівняння отриманих результатів з поширеністю фенотипів системи АВ0 серед населення України та жителів Хмельницької області.

Матеріали та методи. Як матеріали дослідження використовувалися журнали дослідження речових доказів і дослідження крові живих осіб за період з 2009 р. по I півріччя 2023 р. з архіву відділення судово-медичної імунології Хмельницького обласного бюро судово-медичної експертизи.

Результати дослідження. Були проаналізовані 196 випадків скоєння статевих злочинів з визначенням групової належності крові підозрюваних за ізосерологічною системою АВ0. Досліджені 158 зразків крові, у 57 осіб були відсутні дані про групову належність крові.

Розподіл випадків за роками в період з 2009 р. по I півріччя 2023 р. без ознак збільшення та зменшення кількості представлений у табл. 1.

При визначенні групової належності крові за системою АВ0 у підозрюваних було встановлене переважання фенотипу А (II) (табл. 2).

Таблиця 1

Розподіл випадків за роками в період з 2009 р. по I півріччя 2023 р.

Рік	Кількість випадків
2009	17
2010	15
2011	12
2012	23
2013	24
2014	12
2015	12
2016	18
2017	18
2018	8
2019	8
2020	13
2021	6
2022	4
I півріччя 2023	6
Усього	196

Таблиця 2

Розподіл випадків за груповою приналежністю крові за системою АВ0

Група крові	Кількість випадків	Поширеність, %
0 (I)	54	34,17
A (II)	64	40,50
B (III)	32	20,25
AB (IV)	8	5,08
Усього	158	100

Таблиця 3

Розподіл групової приналежності крові за ізосерологічною системою АВ0 підозрюваних у скоєнні статевих злочинів

Група крові	Кількість носіїв групи крові	Поширеність, %
0 (I)	53,030	32,69
A (II)	60,889	37,54
B (III)	33,843	20,86
AB (IV)	14,450	8,91
Усього	162,212	100

Для об'єктивної оцінки результатів досліджень отримані дані були зіставлені з даними розповсюдження серологічних характеристик крові за ізосерологічною системою АВ0, а саме закономірністю розподілу груп крові системи АВ0 серед населення України та Хмельницької області за даними статті «Аналіз розповсюдження фенотипів системи груп крові АВ0 серед населення України» (Кривда Р. Г., Котельникова В. О., Стоєва М. І., Букіна В. В., Андреева Г. М., Аль-Тайаві Я. А., Шпикуляк О. О., Михайлюк Н. М., Алейник С. І., Трикоза Ю. С., Романцова Т. І., Медова І. А., Тимченко І. В., Броннікова Л. А., Каплевська С. В., Маковійчук А. В.; журнал «Судово-медична експертиза». № 2. Київ, 2018).

Встановлено, що за період з 1997 по 2017 рр. суттєвих змін у співвідношеннях фенотипів не відбулося, крім того, стабільне переважання однієї та тієї ж групи крові простежується в усіх областях без суттєвих чисельних сплесків менш поширених фенотипів.

Аналізуючи групову приналежність крові за ізосерологічною системою АВ0 підозрюваних у скоєнні статевих злочинів, визначили переважання однієї та тієї ж групи крові, а саме А (II), як у підозрюваних, так і у жителів України та Хмельницької області (табл. 3). Також відмічалось аналогічне співвідношення фенотипів.

Висновки.

1. У підозрюваних у скоєнні статевих злочинів групи крові розподіляються з наступною частотою: група 0 (I) – 34,17 %, А (II) – 40,50 %, В (III) – 20,25 %, АВ (IV) – 5,08 %.
2. Спостерігається послідовність фенотипів груп крові АВ0 А (II) > 0 (I) > В (III) > АВ (IV).
3. Розподіл фенотипів системи груп крові АВ0 у підозрюваних загалом в Україні та Хмельницькій області аналогічний.
4. Отже, дослідження показало, що зв'язок між груповою приналежністю крові та схильністю до скоєння статевих злочинів не простежується.

Література

1. Кривда ГФ, Дем'янчук АП, Котельникова ВО, Старовойтова РО, Кривда РГ. Судово-медичне дослідження речових доказів. Херсон: Наддніпряночка; 2014. 460 с.
2. Кривда РГ, Котельникова ВО, Стоєва МІ, Букіна ВВ, Андреева ГМ, Аль-Тайаві ЯА, та ін. Аналіз розповсюдженості фенотипів системи груп крові АВ0 серед населення України. Судово-медична експертиза. 2018;2:93-6. doi: 10.24061/2707-8728.2.2018.21

References

1. Kryvda HF, Dem'ianchuk AP, Kotel'nykova VO, Starovoitova RO, Kryvda RH. Sudovo-medychne doslidzhennia rechovykh dokaziv [Forensic medical examination of physical evidence]. Kherson: Naddriprianochka; 2014. 460 s. (in Ukrainian)
2. Kryvda RH, Kotel'nykova VO, Stoieva MI, Bukina VV, Andreieva HM, Al'-Taiavi YaA, ta in. Analiz rozpovsiudzhenosti fenotypiv systemy hrup krovi AV0 sered naseleння Ukrainy [Analysis of the distribution of phenotypes of the blood group system AV0 in the population of Ukraine]. Sudovo-medychna ekspertyza. 2018;2:93-6. doi: 10.24061/2707-8728.2.2018.21 (in Ukrainian)

ANALYSIS OF PHENOTYPES OF THE AB0 BLOOD GROUP SYSTEM AMONG PERSONS SUSPECTED OF COMMITTING SEX CRIMES IN THE KHMELNYTSK REGION

Kozytska N. V., Kovalchuk L.Ya.

Khmelnytskyi Regional Bureau of Forensic Medical Examination, Khmelnytskyi, Ukraine

Summary. The article provides data on cases of sexual violence in the Khmelnytskyi region, analyzes the dynamics from 2009 to the first half of 2023. The blood group according to the AB0 system of persons suspected of committing sexual violence was determined, and the relationship between the blood group according to the AB0 system and the propensity to these crimes was analyzed.

Keywords: blood group, AB0 isoserological system, sexual violence, sexual crimes, suspect.

Відомості про авторів:

Козицька Н. В. – Заслужений лікар України, начальник Хмельницького обласного бюро судово-медичної експертизи, м. Хмельницький, Україна, e-mail: oblbuosme@ukr.net

Ковальчук Л. Я. – судовий експерт-імунолог, Хмельницьке обласне бюро судово-медичної експертизи, м. Хмельницький, Україна, e-mail: oblbuosme@ukr.net

Information about authors:

Kozytska N. V. – Honored Doctor of Ukraine, Head of the Khmelnytskyi Regional Bureau of Forensic Medical Examination, Khmelnytskyi, Ukraine, e-mail: oblbuosme@ukr.net

Kovalchuk L.Ya. – forensic immunologist, Khmelnytskyi Regional Bureau of Forensic Medical Examination, Khmelnytskyi, Ukraine, e-mail: oblbuosme@ukr.net